MINUSTAKO VAIKUTTAJA

ROMANINUORTEN TYÖPAJAT 2019

Sanoista tekoihin 2 –hanke/STM

Hanke saa rahoitusta Euroopan unionin ohjelmasta Rights, Equality and Citizenship

NUORTEN AKATEMIA

SISÄLLYSLUETTELO

Johdanto

Käsitellyt teemat

Paikkakunnat

Tilat

Työpajan kulku
- Ohjelma
- Intro & tutustuminen
- Learning café
- yhteenveto
- Esitykset & keskustelu
- Kantaaottava valokuva

Tulokset & johtopäätökset
- esitellyt ideat nurmijärvi
- Kauhajoki
- Iisalmi
- Esilletulleita ideoita teemoittain

Materiaalit
- julisteet
- vaikuttajakortit
- case-esimerkit
- vaikuttamisbingo
- Työstöpohja

Palautteet

Kantaaottavat valokuvat

Tekijät

Tämä raportti on kooste, jossa kerrotaan työpajojen rakenteesta, työpajoissa kerätyistä nuorten ajatuksista sekä kaikkien osallistujien palautteista.

Raportin avulla saat käsityksen siitä, mitä romaninuoret ajattelevat vaikuttamisesta ja millaiset asiat puhuttelivat näiden työpajojen nuoria.

Kuva: Luovi

JOHDANTO

Taustatietoa

Romanityöpajat toteutettiin yhteistyössä sosiaali- ja terveysministeriön kanssa osana Sanoista tekoihin 2 -hanketta.

Työpajojen tavoitteet ja menetelmät suunniteltiin yhdessä hankkeen projektikoordinaattori Katja Vauhkosen sekä työryhmän kanssa. Lisäksi projektin visuaalisten materiaalien tuottamisessa oli mukana ammattiopisto Luovi.

Kuva: Luovi

Työpajoja toteutettiin yhteensä kolme kappaletta; Nurmijärvellä, Kauhajoella ja Iisalmessa. Työpajoihin osallistui yhteensä 77 henkilöä. Luku sisältää myös osallistuneet yli 29- vuotiaat henkilöt. Kaikissa työpajoissa oli mukana alueellisia suunnittelijoita (Malla Laiti ESAVI, Henry Lindgren PSAVI, Helena Valentin ISAVI). He myös osallistuivat loppukeskusteluun ja veivät nuorten viestejä eteenpäin.

Työpajan teemana oli nuorten vaikuttaminen ja sitä käsiteltiin esimerkiksi asunnon saannin-, opiskelu-, työllisyys-, osallisuus- ja kulttuurin säilyttämisen teemojen kautta.

Työpajan tavoite oli kerätä nuorten mielipiteitä, kokemuksia ja ideoita vaikuttamiseen liittyen sekä kartuttaa heidän käsitystään omista mahdollisuuksista vaikuttaa sekä yksilöinä että osana yhteisöä. Työpajojen peruslähtökohta oli nuorten äänen esiintuominen ja osallisuuden vahvistaminen.

Kuva: Maikki Kantola

Työpajan rakenne:

- Alkutervehdys
- Esitys yhteiskunnallisen vaikuttamisen merkityksestä ja kanavista ja romaninuoren oma vertaisvaikuttajatarina
- Lämmittelyharjoitus
- Learning café - työskentely ja jatkotyöstettävän teeman valinta
- Koosteiden tekeminen eniten kiinnostavasta aiheesta
- Lyhyt presentaatio
- Palauterinki

Työpajoissa tarjottiin lounas ja kahvi sekä tutustuttiin eurooppalaisten romanien tuottamiin lyhyisiin videotervehdyksiin. Työpajan lopussa oli kantaaottava valokuvaus, jonka aikana nuorilla oli mahdollisuus tehdä omia vaikuttamisviestejä. Kohderyhmänä oli 15-29 vuotiaat romaninuoret. Pajoissa oli kuitenkin myös yli 29-vuotiaita osallistujina. Ensimmäinen Nurmijärvellä toteutettu työpaja streamattiin nettiin. Striimausta seurasi 37 katsojaa. Pysyvä linkki streamiin löytyy täältä.

KÄSITELLYT TEEMAT

1. Voimaantuminen ja osallisuus – Miten voisimme rohkaista **romaninuoria** ja **pääväestöä kohtaamaan** (koulu, työ, harrastukset)? Miten voisimme edistää **romaninuorten osallistumista harrastus- ja vapaa-ajan toimintaan**?

2. Miten voisimme edistää romaninuorten **pääsyä toisen asteen koulutuksen piiriin** (lukio/ammattikoulu)?

3. Miten voisimme edistää romaninuorten **yrittäjyyttä** ja **työllistymistä**?

4. Miten voisimme edistää romaninuorten **tasavertaisia mahdollisuuksiaan asunnonsaantiin** (vrt. pääväestö)?

5. Mitä voisimme tehdä, jotta **romanikieli** ja **–kulttuuri** säilyisi **elinvoimaisina**? Mitä voisimme tehdä **muiden maiden romanien oikeuksien edistämiseksi**?

PAIKKAKUNNAT

Määrälliset tulokset

Kauhajoki: 26

- 15 nuorta:
  - 5 naista
  - 10 miestä
- 11 muuta osallistujaa

77

3 paikkakuntaa
40 nuorta (13-29 vuotiaat)
37 muuta osallistujaa
(romanijärjestöjen edustajat, viranomaiset, vertaisvaikuttajat, STM:n ja Nuorten Akatemian työntekijät)

Nurmijärvi: 23

- 12 nuorta:
  - 9 naista
  - 3 miestä
- 11 muuta osallistujaa

Iisalmi: 28

- 13 nuorta:
  - 8 naista
  - 5 miestä
- 15 muuta osallistujaa

TILAT

Työpajat järjestettiin yhteistyössä kunkin paikkakunnan paikallisen romanijärjestön kanssa (paitsi Kauhajoella). He myös auttoivat tilavalinnassa. Oli tärkeää valita tila, joka olisi romaninuorille ennestään tuttu ja jonne olisi helppo tulla. Lisäksi tiloissa tuli olla mahdollista järjestää ruokailu ja kahvitus. Ennen tilaisuuksia arvioitiin tarve lastenhoidolle, mikä järjestettiinkin Nurmijärvellä. Työskentelyn vuoksi tarvitsimme tilaan myös projektorin ja äänentoiston.

Nurmijärvellä tapahtuma järjestettiin Klaukkalan seurakunnan tiloissa. Kauhajoella tilaksi valikoitui Suupohjan ammatti-instituutti ja Iisalmessa olimme seurakunnan kerhotilassa.

MINUSTAKO VAIKUTTAJA?

Työpajan kulku

OHJELMA

Sanoista tekoihin –hanke / STM

NUORTEN AKATEMIA

INTRO

Tutustuminen

Työpaja aloitettiin esittelemällä erilaisia tapoja vaikuttaa.

Esityksen jälkeen kuulimme vertaisvaikuttajien omia kokemuksia vaikuttamisesta.

Katsoimme myös paikallisten romaninuorten videotervehdyksiä Bulgariasta, Hollannista, Kosovosta ja Unkarista. Videoissa nuoret korostivat yhteistyön tärkeyttä vaikuttamisessa. Pääviesti oli: ”Olkaa sinnikkäitä, älkää luovuttako.”

Kuvassa vertaisvaikuttajatarinaa kertova Rosita Lindgren
Kuva: Luovi.

Tunnelmaan virittäydyttiin vaikuttamisteemaisen tutustumisbingon avulla.

Kuva: Maikki Kantola

LEARNING CAFÈ

Vaikuttamisen tavat

Kuva: Luovi Nurmijärvi

Ryhmissä työstettiin Learning café -menetelmällä viittä romanipoliittisesta ohjelmasta noussutta arjen teemaa

Ideoinnin vauhdittamiseksi pisteillä oli pelillisenä elementtinä Luovin kuvittamia ”vaikuttamiskortteja”, joissa oli kuvattuna laaja kirjo erilaisia vaikuttamisen kanavia.

Teemaan eläytymiseen orientoivat myös pisteillä olevat tarinat.

Kuva: Maikki Kantola

YHTEENVETO

Ideointipohjan täyttö

Nurmijärvi

Osallistujia pyydettiin valitsemaan teemoista se, joka puhutteli eniten, ja jalostamaan ideat ja ajatukset toimenpiteiksi:

- Mitä yksilö voisi tehdä tavoitteen edistämiseksi?
- Mitä romaniyhteisö voisi tehdä tavoitteen edistämiseksi?
- Mitä yhteiskunnan tulisi tehdä tavoitteen edistämiseksi?

Ryhmät esittelivät tuotoksensa ja toimenpide-ehdotuksensa muille ja näistä käytiin keskustelua yhdessä. Iisalmessa tuotoksia oli kuulemassa alueellisen suunnittelijan lisäksi myös paikallisia nuorten asioista vastaavia viranomaisten edustajia.

ESITYKSET

Keskustelu

Nurmijärvi

KANTAAOTTAVA VALOKUVA

Nuorten viestit

Nurmijärvi

Työpajan lopussa osallistujilla oli mahdollisuus kirjoittaa oma vaikuttava viestinsä kylteille ja tulla kuvattavaksi.

Nuorilla oli myös mahdollisuus valita valmiista viesteistä itseä puhuttelevia.

Kuva: Maikki Kantola

TULOKSET

Johtopäätökset

Työpajaan osallistuminen oli nuorille voimauttava kokemus.
Useille heistä tämä oli ensimmäinen tämän tyyppinen tilaisuus.

Erityisesti vertaisten kertomat vaikuttajatarinat innostivat nuoria. Romaninuorissa on yhä enenevissä määrin loistavia vaikuttajaesimerkkejä, mikä kannustaa muitakin ryhtymään
vaikuttajiksi yhteisissä asioissa.

Hieman yllättäen suosituimmaksi teemaksi työpajasarjassa nousi romanikielen ja -kulttuurin säilyminen, joka valittiin jatkotyöstöön kaikissa työpajoissa. Nuoret
kokivat kulttuurisen osaamisen vahvistamisen tärkeänä: miten kannustaa vanhempia opettamaan taitoja ja kieltä nuoremmille sukupolville?

TULOKSET

Johtopäätökset

Vaikuttamiskeinojen kirjo oli osallistujille osin tuttu ja suurin anti olikin konkretisointi omien vaikuttamiskeinojen ja arjen toiminnan välillä. Oli hyödyllistä tuoda esiin erilaisten romanijärjestöjen ja paikallisen nuorisotoimen keinoja auttaa nuoria heitä innostavissa teemoissa.

Työpajoissa todettiin, että erilaiset vertaismentorointiohjelmat, kulttuurikohtaamiset pääväestön kanssa sekä koulutukset romaanikulttuuriin niin virkamiehille, kuin tavallisillekin ihmisille olisivat tarpeellisia.

Pääväestöltä nuoret toivoivat avointa mieltä: Kohtaa minut yksilönä! Romanikulttuurin tunnettuuden lisääminen ja ystävystyminen nähtiin yhdeksi parhaimmista keinoista poistaa ennakkoluuloja.

Lopputyöstöön valitut teemat	Nurmijärvi	Kauhajoki	Iisalmi
1. Voimaantuminen ja osallisuus + harrastustoiminta		✓	
2. Romaninuorten **pääsy toisen asteen koulutuksen piiriin**		✓	✓
3. Y**rittäjyys** ja **työllistyminen**			
4. **Tasavertainen mahdollisuus asunnonsaantiin**	✓	✓	✓
5. R**omanikielen** ja **–kulttuuri elinvoimaisuus + muiden maiden romanien oikeudet**	✓ +	✓	✓

ESITELLYT IDEAT NURMIJÄRVI

Ystävystyminen pääväestön kanssa ja heidän kutsuminen romanien tilaisuuksiin nähtiin tärkeänä keinona vaikuttaa asenteisiin ja sitä kautta työn- ja asunnon saantiin.

Romanikielen säilyminen puhutti kovasti Nurmijärvellä ja osallistujat saivat konkreettisia neuvoja kielenopetuksen edistämiseen omalla paikkakunnallaan.

Romanikielen ja -kulttuurin tuntemusta haluttiin parantaa myös pääväestön keskuudessa. Todettiin, että romanikulttuuri on pääväestölle melko tuntematon. Yhtenä ideana tähän olivat romaninkieliset katumainokset

TAVOITE:

Asuntoasian edistäminen

Haasteen kuvaus:

Kuinka voidaan edistää romaneiden asunnonsaannin mahdollisuuksia tasavertaisesti

Tavoite/-unelmatilan kuvaus:

Että kaikki otettaisiin vastaan yksilönä eikä katsottaisi etnisyyteen.

Annettaisiin mahdollisuus kaikille.

Miten tavoitteen toteutumiseen voi **vaikuttaa yhteiskunnan** tasolla?

voisivat tutustua paremmin romaneihin, lähestyä yksilönä sekä antaa mahdollisuus romanin näyttää kykenevänsä solmia sopimuksia. Ottaa huomioon tietyt kriteerit asunnon valintaan liittyen.

Miten tavoitteen toteutumiseen voi **vaikuttaa romaniyhteisön** tasolla?

Romaniyhdistysten avulla esim. romanomissio ja suomen romaniyhdistys ry voisi järjestää tiedoksianto tilaisuuksia.

Miten **yksilö** voi **vaikuttaa** tavoitteen toteuttamiseen?

Antaa itsestään hyvän kuvan romanina. Näyttää kulttuurin hienot ja hyvät puolet ja kauniit käytöstavat. Kutsua esim. romaneiden järjestamiin tilaisuuksiin. Valtaväestön edustajat joilla on tuntemusta romaneista voisivat jakaa tietoa muille jotka eivät tunne. Antaa suosituksia.

NUORTEN AKATEMIA

minustakovaikuttaja

Sanoista teoihin - hanke / STM

TAVOITE: Kielen ja kulttuurin säilyttäminen

Haasteen kuvaus:

Kuinka eräätetaan kiinnostus kieleen

Tavoite/-unelmatilan kuvaus:

- jokainen romanilapsi saisi koulussa romanikielen opetusta
- koteihin saataisiin materiaalit

Miten tavoitteen toteutumiseen voi **vaikuttaa yhteiskunnan** tasolla?

~~[illegible]~~

yhteiskunta voi olla mahdollistajana

katumainoksia romanikielellä
tv mainoksia —"—

Miten tavoitteen toteutumiseen voi **vaikuttaa romaniyhteisön** tasolla?

Opettamalla koulussa

kerhoissa,

Palkkaus kielen opettaja

ja tilojen vuokraan

Lastensatuja ja kirjoja saatavilla kaikille romanikielellä

Miten **yksilö** voi **vaikuttaa** tavoitteen toteuttamiseen?

kotona puhua romanikieltä, kehittää omaa osaamista

somessa ryhmät, paikallisesti kerhot

NUORTEN AKATEMIA

minustakovaikuttaja

Sanoista tekoihin - hanke / STM

Ryhmän jäsenet:

Mitä nuoret voivat tehdä

TAVOITE: Muiden maiden romanien oikeuksien edistykseksi

Haasteen kuvaus:

Avun tarve on suuri

Miten tavoitteen toteutumiseen voi **vaikuttaa yhteiskunnan** tasolla?

Viedä asioita ja huolen aiheita päättäjille joiden tulisi vaatia esim. EU:lta toimia

Miten tavoitteen toteutumiseen voi **vaikuttaa romaniyhteisön** tasolla?

tiedottamalla pudin ja toisin oikeuksista ja velvollisuuksista

Opettaa kädestä pitäen

Tavoite/-unelmatilan kuvaus:

järjestöjen yhteistyö maiden välillä olisi saumatonta

ihmis oikeudet toteutuisi

Miten **yksilö** voi **vaikuttaa** tavoitteen toteuttamiseen?

Tuomansa äänensä esille, tekemällä työtä asian eteen.

NUORTEN AKTIENA

minustakovaikuttaja

Sanoista tekoihin - hanke / STM

ESITELLYT IDEAT KAUHAJOKI

Romaninuoret painivat samankaltaisten haasteiden kanssa kuin muutkin nuoret: miten varmistua siitä, että valittu ala on ”se oikea.”

Nuoret kaipasivat lisää tukea opinto-ohjaajilta. He kokivat, että nämä ovat ylityöllistettyjä, eivätkä pysty tarjoamaan kaivattua tukea. Osa nuorista oli kokenut, että romaneja yhä ohjataan vain tiettyihin ammatteihin: kokiksi, automekaanikoksi, lähihoitajaksi jne.

Useissa ryhmissä, myös muilla paikkakunnilla, nousi esiin oman kokoontumistilan tai kerhon tarve ja niitä ideoitiin innokkaasti. Lopputuotokset lähtivät nuorten mukana jatkotyöstöön Suomen romaniyhdistyksen Au mensa- hankkeen järjestämään tilaisuuteen.

TAVOITE: Saara kurhotila KAUKAJOKI

minustakov

Haasteen kuvaus:

tila
motivaatio
ylläpitäjät
osallistujat

Miten tavoitteen toteutumiseen voi **vaikuttaa yhteiskunnan** tasolla?

Viestä kuntaan

Saada apurahaa

Miten tavoitteen toteutumiseen voi **vaikuttaa romaniyhteisön** tasolla?

Tavoite/-unelmatilan kuvaus:

ISO esim seurtalo
keittiö
sali
Yklp-mahdollisuus
ohjaaja
kapaciteetti sekä ohjattua toimintaa
tahoittaja
musiikkivehkeet
urheiluvälineet
Kioski

Miten **yksilö** voi **vaikuttaa** t

aktiivisuus

yhmän jäsenet:

TAVOITE: Kaaleille oma kokoontumispaikka

Haasteen kuvaus:

- Tila
- Ylläpitäjät/ ~~vetäjät~~ vastuuvetäjät

Miten tavoitteen toteutumiseen voi **vaikuttaa yhteiskunnan** tasolla?

Yhteys nuorisotoimen tilavaraus-vastaajalle.

Miten tavoitteen toteutumiseen voi **vaikuttaa romaniyhteisön** tasolla?

Somessa viestiä ystäville.

Nuorisotilan ilmoitustaululle viestiä.

Tavoite/-unelmatilan kuvaus:

- Paikkana toimisi Kurnu
  → Saisi esim. laulaa karaokea
  → Karaoke laitteet (uudet)
- Ohjaajana valtaväestöä
  → Tai vain keskenään
  → Nuorista vastuuhenkilöt
- Ruuan tekoa yms yhdessä oloa
- Viikonloppuna tapahtuvaa
  → Usiamman tunnin kestävä
- Ikähaarukka 13v ~~ed~~ - 19v

Miten **yksilö** voi **vaikuttaa** tavoitteen toteuttamiseen?

Viedä viestiä nuorisovaltuustoon.

Kuva: Maikki Kantola

Kauhajoki

TAVOITE: Edistää romaninuorten tasavertaisia mahdollisuuksia asunnon saantiin

Haasteen kuvaus:

Syrjintä ja ennakkoluulot

kulttuurista ei tiedetä

Tavoite/-un

Syrjimättömyys ja ennakkoluulottomuus. Kohdata jokainen romani yksilönä.

Kohdata jokainen romani yksilönä

Syrjintä pitäisi loppua

VUOKRANVÄ-

Miten tavoitteen toteutumiseen voi **vaikuttaa yhteiskunnan** tasolla?

Kulttuurista kertominen

Maimonan avu

romanit pitävät asunnä siisteinä

Miten **yksilö** voi vai

Tausta vaikutta on homani

Miten tavoitteen toteutumiseen voi **vaikuttaa**

esiteksiä kertotaan kulttuurista

Mielen osotukse

konserttea

ISÄNNUÖITSUA → NAAPUREILLE YLEINEN TILAISUUS ROMAANIKULTTUURISTA

ttamiseen?

ttelu voi murtaa en

Soittaa Kitaraa ja Kertoa Kulttuurista

Tapahtumat koulussa

NUORTEN AKATEMIA

minus ikuttaja

Sanoista akoihin - hanke / STM

TAVOITE: 5. romanikieli ja kulttuuri säilyy...

Haasteen kuvaus:

Kulttuurihäviää
Kielihäviää

Miten tavoitteen toteutumiseen voi **vaikuttaa yhteiskunnan** tasolla?

LASTEN/ NUORTEN KERHOT, ROMAANIKIELEN KIELIKERHO

oikean kulttuurin näkeminen

Romanikielen tennit, koulukin

Miten tavoitteen toteutumiseen voi **vaikuttaa romaniyhteisön** tasolla?

kieliperinnön jatkaminen (Perheessä)

romani kielen opettaa

kulttuuri häviää ja vanhempien pitäis opettaa

kulttuurin ylläpitäminen.
- TAPOJEN TÄRKEYS
- SUKUPOLVIEN TRISICE

Tavoite/-unelmatilan kuvaus:

KulteuriPalautuu
Sitä Pahutta:siin

Miten **yksilö** voi **vaikuttaa** tavoitteen toteuttamiseen?

- puhuu sitä kieleä
- elää sitä kulttuuria
- kunnioittaa vanhempia
- arvostaa vanhoja tapoja

NUORTEN AKTEENA

min ja

Sanoista tekoihin - hanke / STM

ESITELLYT IDEAT IISALMI

Romaninuoret elävät kahden kulttuurin ristipaineessa. Nuoret pohtivat, merkitseekö romanien integroituminen pääväestöön oman kulttuurin hiipumista. Riipaisevimpia kommentteja oli, että nimen vaihto on ainoa avain työn- ja asunnonsaantiin. Iisalmessa toisaalta todettiin, että esimerkiksi asuntoasioissa on paljon positiivisia käytänteitä jo olemassakin.

Iisalmessa nuorten esityksiä oli seuraamassa joukko nuorten asioista vastaavien viranomaisten edustajia. He toivoivat tiiviimpää yhteistyötä alueen romaninuorten kanssa.

Uusia ratkaisuja toivottiin omaan ammattiin liittyvän työharjoittelupaikan hankkimiseen. Todettiin, että koulutuspolut peruskoulusta ovat parantuneet, mutta opintopolkuja on tarpeen sujuvoittaa aikuisille (esim. alan vaihtajille.). Myös erilaiset mentorointiohjelmat/kampanjat koettiin tarpeellisina.

Toisen asteen koulutuksen usäänmen
Haaste:
-Työharjoittelupaikkojen / näyttöpaikkojen saaminen on vaikeaa
-Heikko motivaatiotaso
-Pienillä paikkakunnilla rajalliset opiskelu mahdollisuudet
-Taloudellinen tilanne vaati enemmän työllistymistä kuin salisi opiskelua
Mitä yhteiskunta (esim. viranomaiset) voivat tehdä asian eteen?
-tukea rahallisesti opiskelijoita
-taata opiskelupaikkoja vähemmistöille
-opintolainalle vaihtoehto
Mitä romaniyhteisö voi tehdä asian eteen?
-tukea opiskelussa ja kannustaa
-yhdistykset paikallisella tasolla voisi järjestää tilaisuuksia nuorille joissa esitellään eri ammattialoja
Tavoite/-unelmatila:
-Mahdollisuus monen eri alojen opiskelun
-tukitoimien saaminen opiskelun
-motivaatiotaso nousisi
Mitä yksilö voi tehdä asian eteen?
-motivoitua ja asennoitua siten että koulutus johtaa hyvään työpaikan
hyvään palkkaan.
-tutkia monia eri aloja vapaaehtoistyön ja työharjoittelun kautta
sopiva ala
-yksilö voisi hoidaa oman osansa (esim. työharjoittelupaikassa) hyvin
myös seuraavalle romanille paikan saamisen.
minustakovaikuttaja
Sanoista

Iisalmi

TAVOITE: Nuorten tarve asumiseen

Haasteen kuvaus:

Romanitaustainen
Luottotiedottomana asunnon saaminen.
Ei voi asua soluasunnoissa.

Tavoite/-unelmatilan kuvaus:

Pyykinpeseminen, hyvät pyykkitilat.
Asunnon tarve sekä kunto.
Hyvät kaappitilat.
Naapureiden ennakkoluulot.
Turhat valitukset.
~~[illegible]~~
Kaksioita lisää

Miten tavoitteen toteutumiseen voi vaikuttaa yhteiskunnan tasolla?

Antaa mahdollisuus romaninuorille

Takuuvuokran saaminen

ottaa yhteyttä ~~kott~~ kuluttajansuojeluun

Miten tavoitteen toteutumiseen voi vaikuttaa romaniyhteisön tasolla?

suhteiden käyttäminen.

Annetaan asunnottomalle yösijaa

Miten yksilö voi vaikuttaa tavoitteen toteuttamiseen?

luo hyviä suhteita naapureihin, kuten vapaa e[illegible] työt, talkoot.

Pyytää suositukset edelliseltä vuokranantajalta [illegible]unpyytäminen, jos

ei osaa. Nämä ovat asioita, jotka auttavat pitär[illegible]n asunnon.

Toimivat palvelut, vahvat yhteisöt

NUORTEN AKATEMIA

#minustakovaikuttaja

Sanoista tekoihin - hanke / STM

TAVOITE: ROMANI KIELEN JA KULTTUURIN EDISTÄMINEN JA SÄILYTTÄMINEN

minustakovaikuttaja

Sanoista tekoihin 2 - hanke / ST

Haaste:

NUORET EIVÄT PUHU ROMANI KIELTÄ JA KULTTUURI ON HATARALLA POHJALLA

Tavoite/-unelmatila:

SAADA ROMANI KIELI OSAKSI JOKAPÄIVÄISTÄ ELÄMÄÄ, JA LISÄÄ KULTTUURITIETOISUUTTA

Mitä **yhteiskunta** (esim. viranomaiset) voivat tehdä asian eteen?

TUKEA ERILAISIA JÄRJESTÖJÄ JOTKA EDISTÄVÄT KYSEISIÄ ASIOITA.

Mitä **romaniyhteisö** voi tehdä asian eteen?

TUODA KULTTUURIA ENEMMÄN NUORILLE ESILLE, OPETTAA KIELTÄ, JAKERTOA ROMANI KULTTUURISTA ~~[illegible]~~ ARKISSAKIN ASIOISSA

Mitä **yksilö** voi tehdä asian eteen?

LEVITTÄÄ KULTTUURIA ~~[illegible]~~ JOKA VIIKKOINEN KERHO

Käytännössä Täällä esim.

NUORTEN AKATEMIA

Iisalmi

Iisalmi

Vahvat verkostot
romanityön tukena

MUUT IDEAT & AJATUKSET

Kooste ideoinnista

Seuraavilla kalvoilla on koottu kaikki nuorten eri teemojen alle tuottamat ideat, myös ne, jotka eivät päätyneet jatkotyöstöön.

Huomionarvoista on, että keskustelu oli rikkaampaa, kuin viestilapuille tiivistetyt ajatukset. Keskustelu, vaikuttamiskeinoista kuuleminen ja positiiviset esimerkit olivatkin työpajan tärkeintä antia.

NUORTEN AKATEMIA

♥ OLISI YSTÄVIÄ JOTKA TUTUSTUTTAIS ERI HARRASTU

Tuo Romani kulttuuria enemän esille

OTTAA YHTEYTTÄ KULUTTAJAN SUOJELUUN, (POLIISIIN JOISSAIN TAPAUKSISSA)

(VASTUS RAINBRIN TILANTEEN

-Osallistua yhteiseen jononki toimintaan missä voisi tutustua paremmin

Enemän asioita Tiedotus väli reistiin

Romanina olen joutunut peittämään kulttuurini jotta olen saanut asunnon

Rainer Voisi tehdä mielipide-kirjoituksen someen epä arvoisesta kohtelusta ja näin kiinnit tää huomion aiheeseen

HALUAISIN ALOITTAA NYRKKEILYN.

Ompelukerho röijyn tekeminen, hameen tekeminen

ROMANI KAHVILA

-Että jokainen saisi mahdollisuuden näyttää pystyvänsä

Asoissa miettiä mitä haluaa opiskella ja tehdä työkseen

Kokemus

asiantuntijoita kertomaan yritäkö syvä

Nyt ei asille voimitaan, mutta yrittäkämme siti rikkoa Ennakkoluuloja!

Nuosia tulee kaivustaa kouluttautumaan sa tavoitteleemaan unelmiaan

Puskaradion kautta ilmoitta minen hyvista työpaikoista

-Mukana järjestö harrastus

-vapaa Eht. työ

-Some -TAIDE

OSALLISTUMINEN HARRASTUS- JA VAPAA-AJAN TOIMINTAAN

- Nyrkkeily, bändikamat, karting-autoilu,
  ompelukerho: röijyn tekeminen, hameen tekeminen,
  musiikkikoulu, uusien soittimien opettelu
- Romaniyhdistyksiltä rahoitusta vapaa-ajan toimintaan ja ylläpitoon
- Romanikahvila , omat tilat nuorille
- Konsertteja
- Mene seurakuntaan, hengellinen toiminta
- Paljon mahdollisuuksia kesätöihin
- Saavuta,
  aloita, päädy tavoitteeseen
- Panosta koulunkäyntiin

ROMANINUORTEN PÄÄSY TOISEN ASTEEN KOULUTUKSEEN

- Panosta peruskouluun , nosta arvosanoja tarvittaessa
- Valmistaudu pääsykokeisiin
- Oppisopimuskoulutus; haaste löytää hyviä oppisopimuspaikkoja
- Käy kerhossa kertomassa omista kokemuksista
- Koulutusaloja monipuolisesti tarjolle omalla paikkakunnalla
- Esiintyjillä voi houkutella mukaan opiskelijatapahtumiin
- Koulutarvikkeiden hankkiminen (esim. Amis)
- Kaverit kannustaa, TSEMPPII
- Kansalaisaloite opinto-ohjaajien lisäämiseksi peruskouluihin
- Vapaaehtoistyötä
- TRILHA; Apua saa moniin eri aiheisiin/ ongelmiin Alojen edustajat keskustelemaan ja kertomaan alastaan ja mitä se pitää sisällään
- Rohkeus
- Verkostoituminen arkielämässä, jotta ihmiset uskaltaisi tutustua paremmin
- Kokeilla etsiä kauempaa tai jopa ulkomailta
- Somen vertaistukiryhmät: esim. perheelliset opiskelijat
- Lapset voi laittaa ip-kerhoon

TYÖLLISYYS JA YRITTÄJYYS

- Haaste löytää
  työpaikkaa kulttuuripuetuksen takia
- Ottaa yhteyttä TE-toimistoon, pyytää apua CV:n tekoon tai mene yrittäjäkurssille
- Rekrytapahtuma romaneille
- Etsi kauempaa, jopa ulkomailta!
- Kokemusasiantuntijoita kertomaan
- Hyviä kohtaamisia romanin ja työnantajien välillä
- Kysyä yrittäjiltä neuvoa
  yrityksen perustamisesta
- Mentorointi
- Nuorten kannustaminen ja tukiverkko
- Mukana järjestöissä,
  harrastuksissa, vapaaehtoistyössä, somessa, äänestä, taide, osallistu tapahtumiin
- Puskaradion kautta ilmoittaminen hyvistä työpaikoista
- Vaihda nimi
- Mitä korkeampi koulutus, sitä paremmin työllistyy (peruskoulu, amis ja siitä ylemmäs)
- Kohdata jokainen romani yksilönä
- Tavoittele unelmiasi!
- Haastaa työnantajia ottamaan romaninuori töihin
- Mediakampanjat, esim #työnimi lisäämään tietoisuutta

VOIMAANTUMINEN JA OSALLISUUS, HARRASTUKSET

Kohtaaminen:

- Harrastusten kautta tai nuorisotalojen kautta
- Tutustu kahvilla
- romanikahvila
- Etsi yhteiset mielenkiinnon kohteet
- Vaikuttavia kuvia & tekstejä someen
- Kulttuurikoulutus
- Ottaa ihmiset vastaan yksilöinä
- Kertoa romaneista
- Pitää yllä koulu/ työkaverisuhteita
- Vaikuttavia tekstejä someen

Harrastustoiminta:

- Ompelukerho
- Haluaisin aloittaa nyrkkeilyn
- Uusien soittimien opettelu

KIELEN JA KULTTUURIN SÄILYTTÄMINEN

- Romaninkielisten laulujen laulaminen lapsille
- Romanikielen opetusta kouluihin
- Nuorten ja vanhojen kohtaaminen
- Kertoa meidän elämästä kauempaa tai jopa ulkomailta tulleille
- Vanhemmat puhuisivat kieltä kotona
- Romanikielen kerho
- Romanikielen opettajia kouluihin
- Kertoa esim. Suomen mallista (muun maan romaneille)
- Tutustumalla duuniinsa
- Elää ja puhua
- Puhua kotona
- Tuoda enemmän niiden oikeuksien puutteita esille/ levittää tietoisuutta
- Nykyään on mahdollista saada romanikielen opetusta peruskoulussa, mikäli opettaja löytyy
- Avustustoiminta
- Kieli tutuksi harrastusten kautta
- Lukea romaninkielisiä kirjoja lapsille
- Opetusvideoita (esim. Youtubeen), lasten ohjelmia romanikielellä

ASUNNONSAANTI

- Mene paikan päällle henkilökohtaisesti
- Mielipidekirjoitus, mielenosoitus
- Asuntoyhdistyksen hallituksen jäseneksi
- Suhteiden käyttäminen
- Vaihda nimi
- Työnantajan suosittelut
- Pyytää suositukset edelliseltä vuokranantajalta
- Tukitoimien hyödyntäminen
- Nyt ei asialle voi mitään mutta yrittäkäämme silti rikkoa ennakkoluulot
- Enemmän asioita tiedotusvälineisiin
- Osallistua yhteiseen johonkin toimintaan missä voisi tutustua paremmin
- Tuo romanikulttuuria enemmän esille
- Omien asioiden kunniallinen hoitaminen niin ei jää ainakaan siitä kiinni
- Romanina olen joutunut peittämään kulttuurini, jotta olen saanut asunnon
- Kohdata vuokranantaja yksilönä kasvotusten
- Että jokainen saisi mahdollisuuden näyttä pystyvänsä sitoutumaan sopimukseen

MATERIAALIT

Työpajoihin tuotetut pohjat

Suunnittelimme työpajan menetelmä- ja materiaalikokonaisuuden. Tuottamisessa olivat mukana myös ammattiopisto Luovin opiskelijoita, jotka suunnittelivat ja toteuttivat työpajojen mainosjulisteet, sekä kuvittivat työpajassa käytetyt vaikuttajakortit.

Työpajoja varten luotiin yht. 10 erilaista tapausesimerkkiä keskustelua virittämään. Tarinoiden sisältö tuotettiin Sanoista tekoihin 2 –hankkeen vertaisnuorten kanssa.

JULISTEET

Luovissa tuotetut tapahtumajulisteet. Suunnittelu:
Sanna Eskelinen ja Leevi Kulmakorpi

VAIKUTTAJAKORTIT

Inspiraatiokortit vaikutuskanavista

Kuva: Maikki Kantola,
Kuvitus: Luovi

TAPAUSESIMERKIT

Työryhmän tuottamat tarinat

Kuva: Maikki Kantola

VAIKUTTAMISBINGO

Tutustumiseen ja virittäytymiseen tuotettu bingopohja

NUORTEN AKATEMIA

VAIKUTTAMISBINGO

Mikä tekee vaikuttaja? – Sanoista tekoihin –hankkeen kuulemispaja

Selvitä keneen väittämä sopii ja kirjoita tämän nimi ruutuun. Tavoitteena on kerätä mahdollisimman monta nimeä. Jokaisessa ruudussa on oltava ainakin yksi nimi. Harjoitus tehdään bingon tapaan. Se, joka ensimmäiseksi saa pysty tai vaakarivin, huutaa bingo. Peliä jatketaan keräämällä kaksi riviä ja lopulta koko ruudukko.

on osallistunut yleisötilaisuuteen/ kuulemistilaisuuteen .	on ollut mukana oppilaskunnassa.	on tehnyt vapaaehtoistyötä.	kuuluu ammattiliittoon
on osallistunut kehittämistyöpajaan.	on boikotoinut jotain liikettä tai tuotetta.	on osallistunut kunnan asioita koskevaan nettikeskusteluun. /on ottanut kantaa asioihin sosiaalisessa mediassa.	on osallistunut romanijärjestön tapaamiseen.
on äänestänyt.	on auttanut tuntematonta.	on ollut paikallisen romanityöryhmän tapaamisessa.	on allekirjoittanut kansalaisaloitteen.
on antanut palautetta.	on ollut mukana talkoissa.	on pitänyt omaa blogia.	on ollut ehdolla vaaleissa.

TYÖSTÖPOHJA

Työstöpohja ideoille

TAVOITE:

NUORTEN AKATEMIA

Tavoite/-unelmatilan kuvaus:

Miten tavoitteen toteutumiseen voi **vaikuttaa yhteiskunnan** tasolla?

Miten tavoitteen toteutumiseen voi **vaikuttaa romaniyhteisön** tasolla?

Miten **yksilö** voi **vaikuttaa** tavoitteen toteuttamiseen?

minustakovaikuttaja

Ryhmän nimi: _____

Ryhmän jäsenet: _____

PALAUTETTA

Keskinäinen vuoro vaikutuksen tulte
1. kielen ja kulttuurin arvostus ?!
2. Face-arvosten kohtelun
3. Hyvä kun on mielenkiintoista
4. Haastetta on... mutta omaa vastuuta pitää ottaa myös
- NIMEN VAIHTO VIISAIN RATKAISU.
- EN OSAAAANOA
- HYVIN
- MOTIVOITUNUT.
1 makat keskustelu
+
2, koulutukseen
3, hyvin
4, hyvä Ruoka
mukavaa ja rentoa yhdessä oloa rakentaa keskustelua
2 koen tärkeäksi opiskelemisen sekä työn saannin 3 Hyvät ja sujuvat järjestelyt
1. Hyvä kakku
2. Nuorten kouluttautumisen
3. Hienosti, keskustelu oli hyvää Ruoka maittavaa
4. MAHTAVA FIILIS !
4
hyvä ja mukava fiilis kiva ja yödyllinen päivä
hyvä tapahtuma, hyvä ruoka. kiitu!
1. Hyvä tapahtuma ja hyvää ruokaa
2. En mihintäcin
HYVÄ TAPAHTUMA HYVÄ RUOKA KIITOS
1.
2. ihmisten käsi tyksiin
3. Suhteellisen hyvin
4. harm. että nuoria ei tuli

OSALLISTUJAT KERTOIVAT KOKEMUKSISTAAN…

17:50 » Olipas hyvää ryhmätyöskentelyä.

Kuva: Maikki Kantola

Projekti oli meille vetäjille erittäin antoisa ja avartava. Nuorten paneutuminen teemoihin sekä heittäytyminen ideointiin oli upeaa ja koimme vahvaa yhteisöllisyyden tunnetta työpajoissa. On haastavaa luoda sellainen areena, missä romaninuoret pystyisivät vapaasti kertomaan ja arvioimaan omia vaikuttamiskokemuksiaan omista lähtökohdistaan. Loppuringeissä toistui: ”Tämän kaltaisia tilaisuuksia pitäisi saada lisää.” Avoin keskustelu ja esimerkiksi pohdinnat oman paikan löytämisestä sekä hyväksytyksi tulemisesta ja itselle sopivan ammatin löytämisestä koskettavat kaikkia nuoria, mutta usko vahva usko tulevaisuuteen ja omiin vaikuttamismahdollisuuksiin oli havaittavissa.

Sillä, että joku uskoo sinuun, on suuri merkitys.

NUORTEN AKATEMIA

AMMATTIOPISTO

LUOVI

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖ

Minustako vaikuttaja - Romaninuorten loppuraportti 2019

Reija Arnberg &
Heidi Välimäki

Info@nuortenakatemia.fi

Kuvat: Luovi, Maikki Kantola,
Reija Arnberg & Heidi Välimäki

Sanoista tekoihin 2
–hanke/STM

NUORTEN AKATEMIA